

Klimat- och näringslivsdepartementet
KN2025/00133
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Energimarknadsinspektionens rapport Energidelning och andra nyheter till följd av ändringar i EU:s elmarknadslagstiftning, Ei R2025:01

Sveriges Allmännyttas är bransch- och intresseorganisationen för 322 allmännyttiga kommunala och privata bostadsföretag, med tillsammans över 995 000 lägenheter. Vi bistår våra medlemmar så att de kan vara långsiktiga och konkurrenskraftiga aktörer på bostadsmarknaden. På så sätt bidrar vi gemensamt till en hållbar utveckling – ekonomiskt, miljömässigt och socialt.

Våra medlemmars byggnader använder årligen cirka 10 TWh, drygt 25 % är elanvändning.

Sveriges Allmännyttas synpunkter

Sveriges Allmännyttas är positiv till merparten av de förtydliganden och rättigheter som föreslås, bl.a. att elnätsföretag inte ska få diskriminera energidelning och rätten till att delta i energigemenskaper.

SVERIGES ALLMÄNNYTTA

Sveriges Allmännyttan konstaterar att diskriminering förekommer idag. Bl.a. så diskriminerar Ellevio och Nacka Energi kunder (Bostadsbolag) genom att påföra kostnader för gemensamma elabonnemang. Dessa exempel illustrerar att Individuell Mätning och Debitering, IMD, i praktiken motverkas från flera håll, vilket gör det än viktigare att lagstiftningen ger stabilitet och långsiktighet.

Sveriges allmännyttan avstyrker dock förslagen om fritt val av elleverantör och ökade krav avseende mätning och rapportering av elanvändning.

Sveriges Allmännyttan föreslår att Regeringskansliet i stället utreder möjlighet för att hantera krav om valfrihet inom IKN (icke-koncessionspliktigt nät)-och IMD-lösningar genom att detta regleras i hyresavtal. Det vill säga att hyresgästen valfritt hyr bostad och därmed valfritt väljer bostadsbolaget som elleverantör. Vidare föreslår vi även att IKN- och IMD-lösningar undantas från krav om mätning och rapportering.

Sveriges Allmännyttan konstaterar att syftet med EU:s direktiv är att skydda kunder från att tvingas in i avtal med höga elpriser. Med IMD-lösningar och energigemenskaper som bostadsbolag idag arbetar med så får hyresgästerna lägre elpris jämfört med om de skulle sluta egna elavtal. Hyresgästerna är därmed skyddade mot att tvingas in i avtal med höga elpriser.

Sveriges Allmännyttan konstaterar att Individuell Mätning och Debitering av EL (IMD EL) är i dag en beprövad och erkänd metod för att minska hushållens elförbrukning i flerbostadshus. Den bygger på principen att den som påverkar sin egen elanvändning också får ett direkt ekonomiskt utfall av detta. Studier visar att IMD-lösningar leder till minskad elanvändning, ofta i storleksordningen 5–25 %, särskilt när de kombineras med feedback i form av visualisering eller månadsrapportering.

Sveriges Allmännyttan konstaterar att det från 2030 kommer att vara krav om solenergi på nya flerbostadshus. För att investeringen ska löna sig måste bostadsbolag få sälja solel till boende. Rapportens förslag likställer bostadsbolag som delar elenergi med nätföretag, vilket innebär krav på mätning, rapportering, debitering och leverantörsbyten enligt ellagen. Dessa regler är utformade för elnätsföretag och är orimliga för bostadsbolag.

Sveriges Allmännyttan framhåller att valfrihet i IKN-nät kan skapa ett splittrat system där boende i samma fastighet har olika elleverantörer och villkor. Detta försvårar drift, mätning, felsökning och energieffektivisering på fastighetsnivå.

Sveriges Allmännyttan framhåller att lokal energidelning, som mellan solelproduktion och boende, ofta kräver IMD eller liknande gemensamma system. Om varje hyresgäst fritt väljer elleverantör blir intern energifördelning i byggnaden svår eller omöjlig. Detta strider mot flera EU-direktiv:

-
- Elmarknadsdirektivet (EU) 2019/944 (art. 16, 22) ger rätt att bilda energigemenskaper och dela energi
 - Direktivet om förnybar energi (RED II) (EU) 2018/2001 (art. 21, 22) erkänner prosumenter och gemenskapers rätt att konsumera, lagra och dela förnybar energi
 - REPowerEU-initiativet betonar behovet av enklare regler för energigemenskaper för att påskynda solenergiutbyggnaden.

Att tvinga fastigheter med IMD in i en modell med individuellt elleverantörsväl hotar dessa möjligheter och kan bromsa solenergiutbyggnaden.

Stockholm den 23 april 2025

Cathrine Holgersson
Vd